

OSZK HIRADÓ

XXII. ÉVFOLYAM 7 - 8. SZÁM
- 1979 -

DISCOURS
DE LA METHODE

Pour bien conduire la raison, & chercher
la verité dans les sciences.

PLUS

LA DIOPTRIQUE.

LES METEORES.

ET

LA GEOMETRIE.

Qui sont des essais de cete METHODE.



A L E Y D E

De l'Imprimerie de I A N M A I R E.

C I O I O C X X X V I I .

Avec Privilege.

7-8

T A R T A L O M

KRÓNIKA

- 141 A Vezetői Tanács munkájáról
/Összeállította: Somkuti Gabriella/
141 Új szervezeti és működési szabályzat
készül
142 Az ifjúsági bizottság rendkívüli ülése
142 Nemzetközi kapcsolatok /1979.január-
június/
146 A KMK I.félévi nemzetközi kapcsolatai
148 Kitüntetések
149 Személyi hírek és változások
149 Bemutatjuk kitüntetett munkatársainkat
152 Egy Széchenyi könyvtári karrier történe-
te

MUNKÁNKRÓL, KÉRDÉSEINKRŐL

- 155 BERCELI KÁROLYNÉ: Harminc éves a szin-
háztörténeti tár
157 WIX GYÖRGYNÉ: Három értékes szerzemé-
nyünkről
160 Nem mulasztottunk el valamit?

IFJUSÁGI FÓRUM

- 162 FREISINGER JENŐ: Pályán az OSZK SK!

TÁJÉKOZÓDÁS

- 163 SOMKUTI GABRIELLA: Bibliofil könyvkötő
munkaközösség alakult

KÖNYVTÁRUNK ÉLETERŐL

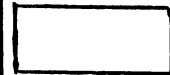
- 165 A pártszervezet tevékenységéről
167 Az OSZK /KMK/ integrált könyvfeldolgo-
zási tevékenysége létrehozásának prog-
ramja
171 Az integrált könyvfeldolgozási program
végrehajtásának eddigi eseményei
173 A Társadalombiztosítási Tanács munkája
1979. I-II. negyedév
/Összeállította: Hoffer Rezsőné/

Címlaponkon:

Descartes egyik könyvének címlapja.
Lásd Wix Györgyné cikkét a 157-159.
oldalon.

O S Z K H I R A D Ó

Az Országos Széchenyi Könyvtár
MSZMP alapszervezetének,
Szakszervezeti Bizottságának
és KISZ alapszervezetének lapja
XXII. évfolyam 7-8. szám - 1979.



Felelős szerkesztő:
BOR KÁLMÁN

Főszerkesztő:
NÉMETH MÁRIA

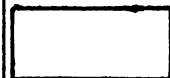
A Szerkesztő Bizottság tagjai:

CSAPÓ EDIT
V. ECESEDY JUDIT
FERENCZY ENDRÉNÉ
GERŐ ZSOLTNÉ
KELECSÉNYI GÁBOR
KOVÁCS ILONA
MOHOR JENŐ
ROSTA LAJOSNÉ
SOMKUTI GABRIELLA
VAJDA GÁBOR
WIX GYÖRGYNÉ

Szerkesztőségi titkár:
HOMOR FERENC

A szerkesztőség címe:

BUDAPEST VIII., Múzeum utca 3.
Telefon: 135-244
Postacím: 1827 Budapest



Felelős kiadó:
JUHÁSZ LÁSZLÓNÉ
SZB titkár



Készült az Országos Széchenyi
Könyvtár Sokszorosító üzemében,
810 példányban, 4,2 A/5 kiadói
ív terjedelemben
Munkaszám: 79/335
Budapest, V., Guszev utca 1.

Felelős vezető:
ROSTA LAJOSNÉ

KRÓNIKA

A könyvtár Vezetői Tanácsa 1979. június 28-án Mohor Jenő: A magyarországi közkönyvtárak központi nyilvántartása c. előterjesztést tárgyalta meg.

Az OSZK központi szolgáltatásainak köre 1978-ban újabb feladattal bővült: az elmúlt év júniusában mint önálló munkaállomás kezdte meg működését a Könyvtárak Központi Nyilvántartása. E szervezeti egység feladata - az 5/1978. /XII.12./ KM sz. rendelet értelmében - a hazai könyvtárak legfontosabb adatainak nyilvántartása és a róluk szolgáltatott tájékoztatás.

Az előterjesztés részletesen tárgyalta a központi nyilvántartás célját és funkcióit, valamint rendszerét és adattartalmát. Ismertette az adatgyűjtés lebonyolításának, az adatok feldolgozásának, tárolásának és hasznosításának tervezetét.

A könyvtár vezetősége az előterjesztést elfogadta és javasolta azt - további megbeszélés, jóváhagyás és a szükséges adatgyűjtési engedély megszerzése céljából - a KM könyvtárügyi osztálya elé terjeszteni. A jóváhagyás és a szükséges engedély birtokában az adatlapokat az OSZK rövid időn belül eljuttatja a hálózati központokhoz. A Vezetői Tanács egy év múlva újra foglalkozik a kérdéssel és dönt a Könyvtárak Központi Nyilvántartása révén nyújtható szolgáltatásokról, és foglalkozik a nyilvántartás folyamatos vezetésének, működtetésének kérdéseivel, beleértve a párhuzamos nyilvántartások megszüntetésének lehetőségét és az esetleges kiadás szükségességét.

A Könyvtárak Központi Nyilvántartása rendszerével az OSZK Híradó következő száma külön cikkben is foglalkozik.

Összeáll.: SOMKUTI GABRIELLA

x

A kulturális miniszter 1978. decemberében közzétett rendelete a könyvtári rendszer szervezetéről és működéséről előírta, hogy a könyvtárak szervezeti és működési szabályzatukat egy éven belül a rendeletnek megfelelően korszerűsítsék, illetve új szabályzatot készítsenek. /5/1978./XII.12./KM sz./

Az OSZK jelenleg érvényben lévő szervezeti és működési szabályzata 1968-ból való, sok tekintetben már elavult. Az elmúlt évben Ziroz Péter főigazgatóhelyettes vezetésével bizottság alakult - tagjai Fábry György

gazdasági igazgató, Somkuti Gabriella és Tóth Lajos osztályvezetők - melynek feladata a könyvtár új szervezeti és működési szabályzatának kidolgozása. A bizottság május 24-én, kibővített főosztályvezetői értekezleten bocsátotta vitára az általa kidolgozott tervezetet. A módosított tervezet előreláthatólag ősszel kerül az OSZK Vezetői Tanácsa elé.

x

Az Ifjúsági Bizottság augusztus 3-án rendkívüli ülést tartott a KM Közgyűjtésügyi Főosztálya által kiküldött: "A közgyűjteményekben dolgozó 35 éven aluli dolgozók szakmai és eszmei képzésének és továbbképzésének helyzete" o. felmérés szöveges részének és adatainak összeállítása miatt.

A KM-be küldött helyzetkép bővebb ismertetésére nem térünk ki, mivel felterjesztésünk a legutóbbi Ifjúsági Parlament alkalmából készült felmérésen alapszik és olvasóink előtt már ismert.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

1979. január - június

Munkatársaink külföldön

Személyosere keretében

A szocialista országok könyvtáraival fennálló személyosere keretében június végéig az alábbi munkatársaink voltak tanulmányuton:

Zsigmondy Árpádné /Gyarapítási osztály/ májusban 7 nap, Berlin, Deutsche Staatsbibliothek - Az állománygyarapítási munkamódszerek tanulmányozása.

Balogh György /Katalogizáló osztály/ májusban 7 nap, Martin, Matica Slovenská - Helyszíni hungarika mikrofilmezés előkészítő tárgyalásai.

Ónódy Miklós /Mikrofilmtár/ májusban 7 nap, Martin, Matica Slovenská - Helyszíni hungarika mikrofilmezés előkészítő tárgyalásai.

Wojtilla Gyuláné /Régi Nyomtatványok Tára/ májusban 8 nap, Prága, Nemzeti Könyvtár - Bibliográfiai adatgyűjtés 16. századi nyomtatott dokumentumokról.

Sándor Ernő /Repertórium Szerkesztőség/ májusban 6 nap, Martin, Matica Slovenská - A csehszlovák folyóiratrepertórium válogatási gyakorlatának tanulmányozása.

Miklóssy János /Olvasószolgálat/ májusban 10 nap, Pozsony, Egyetemi Könyvtár - A 19. századi magyar sajtóval kapcsolatos kutatások.

Tőkés Lászlóné /Szakozó osztály/ májusban 6 nap, Belgrád, Nemzeti Könyvtár - A szakozó munka szervezetének és módszereinek tanulmányozása.

Papp Ferencné /Katalogizáló osztály/ májusban 5 nap, Prága, Nemzeti Könyvtár - A könyvek és az időszak kiadványok katalogizálási kérdéseinek tanulmányozása.

Velich Sándorné /Katalogizáló osztály/ májusban 5 nap, Prága, Nemzeti Könyvtár - A könyvek és az időszak kiadványok katalogizálási kérdéseinek tanulmányozása.

Hervay Ferenc /RMNY Bibliográfiai csoport/ júniusban 10 nap, Pozsony, Egyetemi Könyvtár - Hungarika kutatás.

Borsa Gedeon /RMNY Bibliográfiai csoport/ júniusban 10 nap, Prága, Nemzeti Könyvtár - Hungarika kutatás.

Beck Ivánné /Külföldi Folyóiratok Központi Katalógusa/ júniusban 8 nap, Martin, Matica Slovenská - Folyóiratok bibliográfiai adatkiegészítése.

Milhoffer Alajos /Raktéri osztály/ júniusban 6 nap, Varsó, Nemzeti Könyvtár - A kurrens periodika raktározása, a kötetési gyakorlat és a raktári statisztikai munka tanulmányozása.

Részvétel nemzetközi konferenciákon

Szilvássy Zoltánné /Külföldi Folyóiratok Központi Katalógusa/ Párizsban részt vett az ISDS igazgatótanácsi és elnökségi ülésén /március, 5 nap/.

Vizkelety András /Kézirattár/ Kölnben a Schnütgen Múzeum Parler-kiállításával kapcsolatos szimpóziumon vett részt és a kölcsönzött kéziratok átvételét ellenőrizte, valamint a müncheni Bayerische Staatsbibliothek-ben hungarika kutatásokat folytatott /március, 11 nap/.

Kondor Imréné /Könyvek Központi Katalógusa/ Moszkvában az NTMIR szabványosítási konferenciáján vett részt /március, 7 nap/.

Sonnevend Péter /Repertórium Szerkesztőség/ Moszkvában az NTMIR szabványosítási konferenciáján vett részt /március, 7 nap/.

Karsay Orsolya /Kézirattár/ a birminghami Egyetemen bizantinológus szimpóziumon vett részt /április, 7 nap/.

Kondor Imréné /Könyvek Központi Katalógusa/ a varsói ISO szabványosítási konferencián vett részt /április, 5 nap/.

Szűcs Jenőné /MNB Szerkesztőség/ a varsói ISO szabványosítási konferencián vett részt /április, 6 nap/.

Fügedi Péterné főosztályvezető a várnai nemzeti bibliográfiai konferencián vett részt, a szocialista országok nemzeti könyvtári együttműködése keretében /május, 6 nap/.

Zöldi Péter /MNB Szerkesztőség/ a várnai nemzeti bibliográfiai konferencián vett részt, a szocialista országok nemzeti könyvtári együttműködése keretében /május, 6 nap/.

Borsa Gedeon /Régi Magyar Nyomtatványok Bibl. csoport/ Wolfenbüttelben könyvtörténeti munkakülésen vett részt /május, 4 nap/.

Egyéb kiutazások

Kovács Ilona /Katalogizáló osztály/ Londonban a British Library számítógépes szolgáltatásait tanulmányozta /január, 10 nap/.

Heltai János /Régi Magyar Nyomtatványok Bibl. csoport/ a müncheni Bayerische Staatsbibliothek-ben hungarika kutatást végzett /január, 2 hét/.

Vásárhelyi Judit /Régi Magyar Nyomtatványok Bibl. csoport/ januártól féléves ösztöndíjas tanulmányuton volt a wolfenbütteli Herzog August Bibliothek-ben.

Ferenczy Endréné főosztályvezető Rómában a Magyar Akadémia könyvtárának rendezési munkálatait készítette elő /január, 2 nap/.

Pál Ágnes /Gyarapítási osztály/ januártól kezdve 4 hónapon át a római Magyar Akadémia könyvtárát rendezte.

Acél Zsuzsa /Katalogizáló osztály/ januártól kezdve 4 hónapon át a római Magyar Akadémia könyvtárát rendezte.

Ferenczy Endréné főosztályvezető Rómában a Magyar Akadémia könyvtárának rendezési munkálatait ellenőrizte /február, 12 nap/.

Győriné Kiss Éva /Könyvek Központi Katalógusa/ ösztöndíjas tanulmányuton volt Hollandiában /április, 2 hét/.

Melczér Tibor /Olvasószolgálat/ áprilistől kezdve 3 hónapos ösztöndíjas tanulmányuton volt Olaszországban.

Pappné Bali Judit /Külföldi Folyóiratok Központi Katalógusa/ Moszkvában, az Időszaki Kiadványok Automatizált Regisztrációs Rendszerében továbbképzésen vett részt /április, 1 hét/.

Vizkelety András /Kézirattár/ az NSZK-beli Marbachban a Nemzetközi Lenau Társaság szerkesztőbizottsági ülésén vett részt /április, 4 nap/.

Ferenczy Endréné főosztályvezető a bécsi Collegium Hungaricum könyvtárát ellenőrizte /május, 5 nap/.

Hervay Ferenc /Régi Magyar Nyomtatványok Bibl. csoport/ ösztöndíjas tanulmányuton volt Olaszországban /május, 2 hét/.

Ferenczy Endréné főosztályvezető a római Magyar Akadémia könyvtárának megnyitására vett részt /május, 8 nap/.

Óvári Sándor igazgató, Ónódy Miklós osztályvezető, Rosta Lajosné osztályvezető és Malomsoki János osztályvezető-helyettes Prágában a Nemzetközi Reprográfiai Kiállítást tekintette meg /június, 2 nap/.

Külföldi vendégeink

Személycsere keretében

Csehszlovákia

A martini Matica Slovenska Könyvtárából Dr.A. Hollá és F.Lasut a Kézirattárban szlovák vonatkozású dokumentumokat mikrofilmezett.

A prágai Nemzeti Könyvtárból Z.Vajdová az olvasáskutatás módszereit tanulmányozta a KMK-ban és a tatabányai Megyei Könyvtárban.

Jugoszlávia

Az ujvidéki Matica Srpska Könyvtárából M.Bikićki a Budapesten kiadott szerbhorvát nyelvű kiadványok adatait gyűjtötte, B.Šoć a sorozati kiadványok feldolgozását, N.Lazić a szakcatalógust tanulmányozta, M.Šajinović a Vajdaság színháztörténetére vonatkozó plakátokat válogatott mikrofilmezésre, R.Mičić a KMK munkájával ismerkedett és a könyvtáros továbbképzésről tájékozódott.

Lengyelország

A varsói Nemzeti Könyvtárból I.Pszczolkowska polonikumok bibliográfiai adatait egészítette ki és feldolgozási kérdésekről tájékozódott.

A varsói Nemzeti Könyvtárból K.Zawadzki a régi nyomtatott polonika anyagban kutatott és tájékozódott az állományvédelmi mikrofilmezési munkákról.

NDK

A lipcsei Deutsche Büchereiből W.Buhs az olvasószolgálat működését tanulmányozta az OSZK-ban és nagyobb tudományos könyvtárakban, E.Jesche folyóirat-nyilvántartásunkkal ismerkedett, valamint ISDS- és IKARR-ügyekről tárgyalt.

A berlini Deutsche Staatsbibliothekből E.Rother a központi katalógusok és a könyvtárközi kölcsönzés kérdéseiről tájékozódott, és előadást tartott a könyvtárközi kölcsönzés helyzetéről az NDK-ban.

Szovjetunió

A moszkvai Lenin Könyvtárból R.G.Abdullin a hírlapállomány feltárásával, munkaszervezésével ismerkedett és az OSZK munkatársait tájékoztatta a Lenin Könyvtár hírlapgyűjteményében folyó munkáról.

Olaszország

A római Nemzeti Könyvtárból A.M. Mándillo a magyar kötelezpéldány-rendszerrel ismerkedett személycserénk keretében.

Jelentősebb külföldi látogatók és kutatók

Januárban Dr.B.Kovaček, az ujvidéki Egyetem tanára a 19. századi szerb-magyar kapcsolatokkal foglalkozó dokumentumokat tanulmányozott, Dr.M.Petrov, a szófiai Egyetem tanára kelet-európai történeti anyagot gyűjtött, R.Tlili, a tuniszi Nemzeti Könyvtár munkatársa a magyar Nemzeti Könyvtárral ismerkedett, Arató Pál, a római Universita Gregoriana tanára történeti tanulmányokat folytatott. Februárban fogadtuk Penavin Olgát, az ujvidéki Egyetem tanárát néprajzi kutatásokra és Dr.F.Tanasa egyetemi lektort a romániai Nagybányáról, román irodalomtörténeti kutatásokra. Márciusban az ISDS szolgáltatások terjesztéséről tájékozódott M.Tudjman, a Horvát Kulturális Kutató Intézet osztályvezetője, Osawa Keiko Tokióból a népi táncokkal kapcsolatos irodalomról, míg Dr.H.Formann osztrák zenetörténész Lehár-monográfiájához gyűjtött anyagot, Dr.D.E.Beales, a cambridge-i egyetem tanára pedig a 18. századra vonatkozó anyagban buvárkodott. Meglátogatta a magyar Nemzeti Könyvtárat W.Totok, a hannoveri Niedersächsische Landesbibliothek igazgatója, valamint K.Stalder,

a belgrádi Amerikai Követség könyvtárának munkatársa. Áprilisban járt a könyvtárban B. Duchatelet, a franciaországi Brest egyetemének tanára és a magyar-francia kapcsolatokról tájékozódott, a távoli Hawaii-szigetektől Koppán István régi folyóiratok miatt látogatott el hozzánk. Májusban egy 4 fős bolgár módszertani delegációt fogadtunk, továbbá J. Monpetit kanadai külügyminisztériumi főosztályvezetőt és feleségét, akik XI-XII. századi kéziratok iránt érdeklődtek; Ady-kutatásaihoz gyűjtött anyagot az Írószövetség vendégeként T. Laudelina Helsinkiből és Nerval-kutatásaihoz C. Pichois, a párizsi Sorbonne Egyetem tanára. Juniusban a Szerb Tudományos Akadémia Könyvtárának igazgatója, M. Zegarac és két munkatársa ismerkedett a magyar Nemzeti Könyvtárral és a vári építkezés perspektíváival, valamint az UNESCO-nak az OMKDK-ban rendezett szemináriuma alkalmából a kapcsolatok fenntartására az OSZK-ba látogatott M. Rosenbaum, az ISDS Nemzetközi Központ igazgatója, W. Löhner, az UNESCO General Information Programme h. vezetője és D. Anderson, az IFLA UBC Iroda vezetője.

Végül az IBUSZ szervezésében egy nagyobb létszámú finn pedagógus- és könyvtároscsoportnak mutattuk be a könyvtár két, régi dokumentumokat őrző tárának gyűjteményét.

Összeáll.: GÖRGEYNÉ KOVÁCS KATALIN

A Könyvtártudományi és Módszertani Központ nemzetközi kapcsolatai 1979 első félév

- Január 12. A moszkvai Össz-szövetségi Szervezéstechnikai Kutató Intézet három szakembere járt nálunk: L.N. Kaosalina igazgatónő, Brener főkonstruktor és Krenyickaja laboratórium vezető. A két intézet közötti szakmai együttműködés tervét vitattuk meg.
- Január 12. Timo Kallio finn vendég járt intézetünknel a Kiitokori cég képviselésében. Finn bibliobuszok magyarországi gyártását vagy eladását szorgalmazza.
- Január. Francine Führer amerikai könyvtáros, a KKI ösztöndijasa a KMK-ban a zenei könyvtárakkal kapcsolatos szolgáltatásokat tanulmányozta.
- Január 28-február 17. Szinaí Tivadarné kéthónapos NSZK ösztöndijas utjának megszakitás utáni második felére az NSZK-ba utazott.
- Március 25 - április 8. Tremkó Györgyné Norvégiában járt ösztöndijas tanulmányuton.
- Április 17 - 24. Skaliozki Józsefné és Kovács Lászlóné Ujvidéken járt a Matice srpska könyvtárának vendégeként az intézetek közötti személycsere keretében.

- Április 17 - 24. Moór Istvánné Varsóban volt a Könyv- és Olvasáskutatási Intézet vendégeként az intézetek közötti személyesere keretében.
- Március 27 - 30. Wilhelm Totok, a hannoveri Niedersächsische Landesbibliothek igazgatója járt Magyarországon turistauton, Papp István fogadta.
- Április 20 - 21. Walter Jaksch osztrák építészmérnök és a könyvtárépítészetben érdekelt kollégái töltöttek Budapesten egy hétvégét. Szombaton megtekintették a vári nemzeti könyvtár építési munkáit. Kiséretében volt dr. Fischer asszony, a Tudományos és Felsőoktatási Minisztérium munkatársa.
- Május 1 - 14. Kjell Lillevik norvég könyvtáros, a Tromsø-i városi könyvtár vezetője a KKI vendégeként járt ösztöndíjas uton hazánkban. Szakmai programját a KMK készítette.
- Május 7 - 11. Budapesten magyar-bolgár könyvtártudományi információs szeminárium volt. Bolgár résztvevők: B.H. Sztojanov, R.P. Goszpodinova, M.G. Ivanova, J.B. Dimitrova.
- Május 13. A liposei Fachschule für Bibliothekare tanárai és családtagjaik jártak hazánkban nem hivatalosan. A KMK-ban a szakkönyvtárat tekintették meg és Katsányi Sándor a könyvtárosképzés helyzetéről számolt be nekik.
- Május 16-19. Magyar-jugoszláv szeminárium volt Pécsen a Helyismereti gyűjtemények kezelésében való együttműködés témában. A szemináriumnak 10 jugoszláv résztvevője volt Horvátországból.
- Május 17. Ms. Cecile Wesley Istasi, a szudáni Tudományos és Műszaki Tájékoztató Központ igazgatója az OMKDK vendégeként járt hazánkban, egy alkalommal Papp Istvánnál járt.
- Május 21 - 22. Kamarás István Pozsonyban volt a szlovák olvasótáborokról tartott konferencián.
- Május 21 - 26. Radovan Mičić, az ujvidéki Matica srpska könyvtárának munkatársa az OSZK vendégeként járt hazánkban, szakmai programját a KMK szervezte.
- Május 22 - 25. Csapó Edit Jarocinban járt a szocialista országok könyvtárosképző iskolái tanárainak konferenciáján.
- Június 3 - 5. Ralph C. Staiger, az International Reading Association igazgatója az UNESCO International Book Committee ülésén volt Budapesten és találkozott Kamarás Istvánnal, az Olvasáskutatási osztály vezetőjével.
- Június 11 - 17. Zdana Vajdová, a Státní Knihovna munkatársa olvasáskutatási kérdéseket tanulmányozott hazánkban, szakmai programot szerveztünk számára.
- Június 11 - 16. Urbán László részt vett a Könyvtárépítési kézikönyv szerkesztőbizottsági ülésén Veliko Trnavoban Bulgáriában.
- Június 11 - 16. Vajda Kornél Franciaországban járt az Országos Oktatástechnikai Központ által szervezett csoportos hivatalos kiküldetésen.

Junius 12. Dorothea Klebert és Elisabeth Stark, az NDK Könyvtáros Egyesületének vezetői az MKE vendégeiként jártak hazánkban. Szinai Tivadarné Győrbe és Pannonhalmára kísérte a vendégeket.

Junius 18. Mr. Robson, a Plessey cég képviselője járt Papp Istvánnál a kölcsönzésépesítés ügyében.

Junius 20 - 23. Hegyközi Ilona és Szabó László megtekintették Prágában a Repro '79 kiállítást.

Junius 27. Mary Minow amerikai könyvtároshallgató Kamarás Istvánnál járt olvasáskutatási kérdések tanulmányozására.

KITÜNTETÉSEK

A Magyar Népköztársaság kulturális minisztere - a Közalkalmazottak Szakszervezete főtitkárával egyetértésben - kiemelkedő könyvtárosi, valamint a könyvtárügy fejlesztése terén végzett tevékenysége elismeréséül Szabó Ervin emlékéremmel tüntette ki dr. Ferenczy Endrénét.

Dr. Ferenczy Endréné munkásságát a Könyvtár szinte minden dolgozója saját közvetlen tapasztalatából ismerheti: a régi munkatársak szeme előtt "nőtt fel" friss diplomás fiatal leányból főosztályvezetővé, a fiatal generáció pedig az ő könyvtáros-pedagógusi működése révén sajátította el a könyvtárosi pálya elméleti és gyakorlati tudnivalóit; fáradhatatlan társadalmi munkássága meg éppenséggel valamennyiünket érint. Mindannyiunk nevében szívósból gratulál a magas elismeréshez és további eredményes munkát kíván

az OSZK Híradó
Szerkesztő Bizottsága

A Szocialista kulturáért érdemérmeket kapta: Barsin József, Benkő Attiláné /KMK/, Berlász Piroska, dr. Fried István, Görgeyné Kovács Katalin, Havas Katalin /KMK/, Mándy Gábor /KMK/, Miklóssy Jánosné, Pásztor Rezsőné, dr. Patay Pálné, Szilágyi Tibor /KMK/, dr. Tóth Lajos, Vavrincez Veronika.

A Kiváló munkáért kitüntető címet kapta: Ábry Béláné, Balassa Jenőné, Barankay Bertalanné, Bartókné Hajdu Erzsébet, Demjén Andrásné, Fodor Éva, Gál Ágnes, Gál Julia, Holtzinger Gáborné, Kiss Dénesné, Korber Károlyné, Lovászné Vona Katalin, Orbán Emőke, Péterffy Judit, Pusztai Istvánné, Rákóczy Csabáné, Rétháti János, Simon István, Szegedy-Maszák Mihályné, Szénási Lászlóné, Trenosényiné Varga Katalin, Velencei Katalin, dr. Vásárhelyi Judit.

Kitüntetett dolgozóinknak szeretettel gratulálunk!

SZEMÉLYI HIREK ÉS VÁLTOZÁSOK

Uj dolgozóink: Balogh Lóránt betanított munkás I./raktári osztály, Bárdosy Éva szakalkalmazott IV./MNB szerkesztősége, Csúcs Dalma szakalkalmazott III./katalogizáló osztály, Dányi Gyula szakmunkás I./gazdasági igazgatóság műszaki és fenntartási osztály, Halmai Szilvia szakalkalmazott IV./KMK hálózatfejlesztési osztály, Hartmann Mihály betanított munkás I./raktári osztály, Horváthné Solymár Ildikó szakmunkás I./hírlapállományvédelmi osztály, Kovács Lajosné betanított munkás I./olvasó- és tájékoztató szolgálat, Papp Árpádné szakmunkás I./MNB szerkesztősége, Sárosi Attila szakalkalmazott IV./gyarapítási osztály, Scherer Rafael betanított munkás II./gazdasági igazgatóság műszaki és fenntartási osztály, Szűcs Károlyné szakmunkás I./könyvkötészet-sokszorosító, Takács Jánosné szakalkalmazott I./katalogizáló osztály, Toma Imréné szakalkalmazott II./katalogizáló osztály, Tóth Tibor szakalkalmazott I./KMK hálózatfejlesztési osztály.

Uj szolgálati beosztás: Nagy László szakalkalmazott I./Kézirattár

Átsorolások: Pál Tiborné szakalkalmazott I., Törökné Jordán Katalin szakalkalmazott I., Láng Tiborné szakalkalmazott II., Sarlós Veronika szakalkalmazott II., Sándor Erzsébet szakalkalmazott II., Reisenleitner Lajosné ügyintéző II.

Eltávoztak könyvtárunkból: - Áthelyezéssel: Kiss Edit szakalkalmazott I./Építéstudományi Intézet, Láng Tiborné szakalkalmazott II./Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Lengyel Istvánné főmunkatárs II./Központi Szolgáltatásfejlesztési Kutató Intézet, Silber Iván szakalkalmazott IV./Magyar Izraeliták Országos Képviselője. - Kilépett: Rónay Éva szakmunkás I. - Nyugdíjazással: Chapó Márkné betanított munkás II., Mayer János műhelyvezető, Németh Károlyné szakalkalmazott IV., Szendi Emma szakmunkás I.

Bemutatjuk kitüntetett munkatársainkat

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa dr. Komjáthy Miklósné Domonkos Katalinnak, a Retrospektív Bibliográfiai Szerkesztőség osztályvezetőjének hazánk felszabadulásának 34. évfordulája alkalmából, kiváló munkája elismeréseként a Munka Érdemrend ezüst fokozatát adományozta.

Ez alkalomból kérdeztem meg tőle, hogy miként is került ő magyar-olasz szakos tanár a könyvtárosi pályára?

- Szébb volna így kezdeni ezt a beszélgetést: Mindig könyvtáros szerettem volna lenni! De én tanárnak készültem. Ma is azt a rövid három esztendő tartom hivatali életem legfelejtethetlenebb időszakának, amelyet mint kezdő

tanár a bajai tanítóképzőben majd Budapesten a Veres Pálné Leánygimnáziumban töltöttem. A régi tanítványaimmal való találkozások ma is mindig igaz örömet jelentenek.

Fiam születésekor lemondtam tanári állásomról s bár a Fővárosi Tanács Oktatási Osztálya azzal engedett el, hogy ha újra jelentkezem, minden más jelentkezővel szemben előnyben részesítenek, - többé nem volt lehetőségem visszatérnem választott foglalkozásomhoz. Egy ideig gyermekem gondozása mellett gépelést vállaltam. Így kerültem kapcsolatba Waldapfel Eszterrel, az OSZK főigazgatóhelyettesével, aki egy akkor megüresedett állásra a Széchényi Könyvtárba hívott. Nehezen éltünk, gondoltam megpróbálom, biztosan könnyebb a könyvtáros pálya, mint az ötvenes évek ideológiai zűr-zavarában - még tanári gyakorlat nélkül magyar irodalmat tanítani. A könyvtárban Varjas Béla főigazgatónál kellett jelentkeznem, aki azzal a kérdéssel fogadott, hogy a könyvtári munka melyik területén szeretnék elhelyezkedni? A kérdésre nem voltam felkészülve. Arra különösen nem, hogy magam választhatom meg a helyet, ahol majd dolgozni fogok. Mint olvasó ismerős voltam a könyvtárban, itt irtam mindkét szakdolgozatomat és részben disszertációm is, - de a könyvtári munkát belülről nem ismertem. Azt kértem hát a főigazgatótól, hogy olyan helyre tegyen, ahol a könyvtáros szakmát alapjaiban megtanulhatom.

- Melyik osztályon kezdted meg a munkát?

- A Nyomtatványtárba, Goriupp Alisz osztályára kerültem 1953 őszén. Első feladatom az adremáról érkező katalóguscédulák rendszavainak aláhuzása volt a szakszámoknak a helyrajzi naplóba való átmásolásával. Őszintén szólva nagyon el voltam emiatt keseredve és sajnáltam már, hogy nem mentem vissza mégis az iskolába. Akkoriban sokszor gondoltam arra, sőt gondolok még ma is, hogy a közvéleményben, de még szakmánkhoz közel álló körökben is a valóságtól mennyire elütő kép áll a könyvtárosi hivatásról. A kemény, sokszor lélekölően egyhangu normákhoz kötött munkáról kevés embernek van fogalma. Én is másként képzeltem. A "betanulás" unalmas korszaka azonban hamar véget ért. Egy év múlva cimleirővé "léptem elő".

Goriupp Alisz osztályán valóban meg lehetett tanulni a könyvtáros szakmát, különösen olyan szervezett keretek között, olyan munkafegyelemben, mint amilyent Goriupp Alisz személye biztosított osztálya dolgozói számára. Vezetői, szerkesztői, szervezői, előadói, elméleti teendői mellett mindenki számára mindig elérhető volt, minden kérésre mindig biztos választ és eligazítást adott. Az a következetes emberi magatartás és magas szakmai színvonal, amelyet képviselt, nyugdíjazása után is hatott mindazokra, akik az ő környezetéből kerültek ki. Nem véletlen, hogy egy-egy nehezebb könyvtári feladat megoldásánál ma is az ő mértékével mérem munkánkat: mit szólna hozzá, ő hogyan oldaná meg? Ezt az elmúlt években igyekeztem munkatársaimban is tudatosítani.

- Hogyan alakult további könyvtárosi pályád?

- Hat éves cimleirői gyakorlat után 1959 októberében kerültem a Könyvfeldolgozó osztályról a felszabadulás utáni Magyar könyvészet köteteinek szerkesztéséhez. 1960-1963 között Sebestyén Géza elképzelései szerint, az ő irányításával alakítottuk ki a modern retrospektív nemzeti bibliográfia elvi

alapjait, a kötetek belső szerkezetét. Ez izgalmas feladat volt. Sok külföldi bibliográfiát és kötetkatalógust néztünk át, és felhasználtuk belőlük azokat a megoldásokat + egészen a tipografizálásig - amelyek a mi anyagunkra is alkalmazhatók voltak. A legtöbbet a Library of Congress katalógusából merítettünk.

Amilyen élvezetes munka a kiadványterv kidolgozása, olyan nehéz a hosszú évekre szóló szerkesztés következetes végrehajtása. Az egész vállalkozás "naprakész" kézbentartása az előre megtervezett ütemezés szerint, állandó versenyfutás az idővel. Az apró részletekre bontott munkaterv szabályos megtartása nélkül rendszertelen adathalmazná válnék a készülő kiadvány cédulaanyaga. Napi munkám emiatt szellemileg igen elfáraszt, sokszor a fizikai kimerülésig. Ehhez elhelyezésünk is hozzájárul. A könyvraktártól és a katalógusoktól távol a Múzeum u. 3. harmadik emeletéről nem könnyű esetleg naponta többször is adatainkat ellenőrizni. Sajnos, ezen már a Várba való költözésig nem lehet változtatni.

- Milyen tapasztalatokat szerezte a retrospektív nemzeti bibliográfiai kiadványok szerkesztése nyomán?

- Az 1964-től folyamatosan megjelent nyolc retrospektív kötet szerkesztése közben az osztály 5-6 főből álló könyvtárosai mellett évente változó létszámú külső munkatársi gárdával dolgoztam. Közöttük kezdő könyvtárosok, nyugdíjas könyvtárvezetők, az OSZK és más könyvtárak katalogizáló szakemberei, az egyes tudományágak szaklektorai, 1960-tól napjainkig szám szerint 34-en segítettek munkánkat. E keretek között még nevük felsorolására sem vállalkozhatom.

A mi foglalkozásunkban a tartalom mellett igen nagy jelentősége van a formának is. A tiszta, olvasható írás, a cédulák félreérthetetlen javítása, a nyomdai kézirat hibátlan gépelése legalább olyan fontos, mint a bibliográfiai adatok korrekt megállapítása. Rossz, hibásan gépelt kézirattal évtizedek munkáját el lehet rontani. Itt kell megemlékeznem azokról, akik kiadványainkat végső formába öntötték, a kézirat gépelőiről. Csak hálával és elismeréssel tudok gondolni rájuk lelkiismeretes kiváló munkájukért.

- Előző kérdésemben nem véletlenül tettem a "kiadvány" szót többesszámba. Hiszen a 15 éves kumuláció szerkesztésének lezárása után új feladat megoldása várt Rád és osztályodra.

- Munkatársaimmal együtt szerencsésnek tartom magam, hogy a 20. századi retrospektív bibliográfiák két nagy korszakának feldolgozásában részt vehettem, a felszabadulás utáni kötetek megjelenése után a két világháború közötti Magyar könyvészet szerkesztését is befejezhettem. Bár a Horthy-korszak bibliográfiai feldolgozása már meghatározott elvi alapokról, kialakult /és kipróbált/ munkaszervezetben indult és aszerint halad ma is, - mégis nehezebb feladat volt, mint első vállalkozásunk. A cimanyag hatalmas mennyisége /kb. 200 ezer bibliográfiai tétel/ tette azzá. De megnehezítették munkánkat olyan kivételes körülmények is, amelyek az előző kiadványunk szerkesztését nem befolyásolták. /Pl. a kurrens nemzeti bibliográfia hiánya, vagy a nyomtatványok megjelenési helyük szerinti válogatása az 1938-1944 közötti országhatár változások miatt./

A 10 kötetre tervezett kiadványsorozat kéziratának katalogizálási szempontból való egységesítését és a cédulaanyag 1200 tudományág szerinti rendszerezését 1971-1978 között végeztük el. Jelenleg az egyes kötetek sajtó alá rendezése folyik. Az elsőként megjelenő "Magyar irodalom" kötet nyomdai kézirata sajtókész. Reméljük 1980-ban meg is jelenik. Párhuzamosan foglalkozunk a következő kötet előkészítésével, amely a Nyelvészet. Világirodalom. Irodalmi sorozatok fejezeteket fogja tartalmazni. A Nyelvészet fejezet lektorálását a napokban fejezte be Hajdu Péter a Nyelvtudományi Intézet igazgatója. A Világirodalom egyes fejezeteit Vajda György Mihály egyetemi tanár fogja lektorálni, aki előző kiadványunk világirodalmi anyagának is lektora volt. Ez év végére az egész kötet lektorálása elkészül.

Az első kötet megjelenésétől aztán megint kötetekben számolom majd az esztendőket, s így gyorsan elszaladtak az én aktív könyvtáros éveim is. Ha e nagy munkát, az egész sorozat kinyomtatását az OSZK dolgozójaként már nem is fogom megélni, legalább az első köteteket szeretném könyvtáraink polcain látni, és a több százezer tételt tartalmazó betürendes index-kötet szerkesztését elindítani. Remélem ehhez lesz még erőm, egészségem és munkalehetőségem.

Mi pedig gratulálunk Komjáthy Miklósnénak eddigi eredményeihez, kitüntetéséhez és szívből kívánunk neki és munkatársainak további sok szép sikert!

NÉMETH MÁRIA

Egy Széchényi könyvtári karrier története

Kastaly Beatrix pályafutása karrier - a szó nemes értelmében. Az Országos Széchényi Könyvtár legfiatalabb osztályvezetője, aki alig másfél évtizedes tevékenységével érdemelte ki a Munka érdemrend bronz fokozatát.

Kastaly Beának ez az első munkahelye. Itt kezdte a pályát mint könyvkötő, s számára az életcél az a program jelölte ki, amely a Nemzeti Könyvtár állományának védelmét, megóvását, az utókor számára való átmentését a legfontosabb feladatok közé sorolta.

Az Országos Széchényi Könyvtár számos olyan dokumentumot őriz, amelynek oszupán egyetlen példánya maradt fenn, s ez is gyakran olyan papíron, amelyet megfelelő beavatkozás nélkül az idő hamar elpusztít. A dokumentumok megóvására irányuló törekvések eredményeként nagyszabású állományvédelmi munka bontakozott ki. A cél azonban nemcsak a dokumentumok tartalmának megőrzése volt, hanem lehetőség szerint állaguk javítására is törekedni kellett. Alapvető követelménnyé vált, hogy a tudományos kutatás szempontjából fontos hirlapokat alapos javítás illetve restaurálás révén eredeti valójukban őrizzék meg. A szakirodalom és más fejlett könyvtárúggal rendelkező országok tapasztalatainak elemzése és értékelése arra mutatott, hogy az ilyen jellegű munkához jól képzett, könyvtári és vegyi-biológiai ismeretekkel egyaránt rendelkező munka-

társakra van szükség.

Kastaly Bea ekkor már több éve dolgozott a könyvraktárban. Állománymegóvó tevékenységet végzett, a könyvek kisebb sérüléseit javította, egyszerűbb köteteket, tékákat készített. Közben esti, majd levelező tagozaton végezte az ELTE könyvtár-magyar szakát.

1968-ban osztályvezetője ismertette vele a könyvtár állományvédelmi programját és arra biztatta, hogy végezze el a kémia szakot is az egyetemen. Kastaly Bea hallgatott a biztató szóra, s mind a bölcsész karon, mind a természettudományin jeles eredménnyel végzett. Diplomamunkája /Uj eljárások a könyvtári állomány védelmében/ készítése közben behatóan tanulmányozta a könyvtári állomány károsodásának okairól, jellegéről, a megelőző védelemről és a helyreállító munka lehetőségeiről szóló magyar és idegen nyelven hozzáférhető irodalmat. Mint kémikus hallgató, egy gyakorlati szempontból fontos problémát, az újságpapírok károsodásának legfőbb okát és annak megszüntetési lehetőségeit vizsgálta /A könyvtári használat során öregedett újságnyomó papírok vizsgálata/.

Azóta tizenkét publikációja jelent meg a könyv- és papirrestaurálás témaköréből /az OSZK Évkönyv, a Könyvtári Figyelő, a Műtárgyvédelem, a Papiripar c. szakmai folyóiratokban/ és több előadást is tartott. Veszprémben például, a II. Országos Restaurátor Konferencián "A hirlaprestaurálás néhány kérdése, különös tekintettel az Országos Széchényi Könyvtár állományára" címmel, az MKE Könyv- és Könyvtártörténeti Bizottságának szekciótülésén elhangzott előadásának témája pedig a papírgyártás technológiájának hatása a papír savasodására volt.

Szakmai ismereteit - az intézményi vezetés koncepciójának megfelelően - a római Gallo Intézetben és a firenzei nemzeti könyvtárban is bővítette és módjában állt a Prágai Állami Könyvtár, a szerb nemzeti könyvtár és a lipcsei Deutsche Bücherei restauráló tevékenységét is megismerni az elmúlt évek során. Tavaly az ICOM /Múzeumok Nemzetközi Szervezete/ Konzerválási Bizottságának 5. kongresszusán vett részt, ahol felkérték az "Írásos és fotografiai dokumentumok" munkacsoportjában való aktív közreműködésre, többek között az újságpapírok tömeges savtalanításának megoldását célzó vizsgálatokban.

Kutatómunkája, a konferenciákon, tanulmányutakon való részvétel, a szakirodalom tanulmányozása elengedhetetlenné tette nyelvismeretének bővítését. 1977-ben vizsgázott angol nyelvből. Cikkfordításai már ezt megelőzően is megjelentek, az MRMK /Múzeumi Restaurátor és Módszertani Központ/ két kötetes kiadványában mitegy husz fordítását bevették és megbízták a kötet bibliográfiájának szerkesztésével is. Tömörítvényeit a Könyvtári és Dokumentációs Szakirodalom szerkesztőségének és a KMK-nak a megbízásából készíti.

A korszerű eljárások mielőbbi alkalmazását az osztály jelenlegi elhelyezése már lehetővé teszi. A Rosenberg-házaspár utcában a hirlapjavító műhely mellett berendeztek egy kicsiny, de korszerű kutatólaboratóriumot, ahol a nemrég alkalmazott vegyésztechnikussal folytatnak kísérleteket a különböző konzerválási eljárások gyakorlati alkalmazására. E munka eredményei közé sorolható a hirlapok restaurálása laminálással, a papirhasítás gyakorlatának ki-

alakítása, a Prágai Állami Könyvtár vegyészétől megvásárolt szabadalom - a Regnal S 1 eljárás - alkalmazása illetve továbbfejlesztése.

Kastaly Beát elméleti és gyakorlati felkészültsége alapján 1971-ben bízták meg a hírlapok mikrofilmezés előtti javítását és restaurálását végző csoport vezetésével. 1973-ban a hírlapköltészeti csoportot is átvette. 1977-ben osztályvezető lett.

Osztályán a tizennyolc munkatárs átlagos életkora nem haladja meg a huszonnyolc évet. Jó kézügyességgel, művészi érzékkel bíró érettségizett fiatalok kerültek ide, akik restaurátorok szeretnének lenni. Sajnos Magyarországon ilyen irányú iskolai képzés még mindig nincs. A legszükségesebb tudnivalókkal Kastaly Bea 6 hónapig tartó, kísérletekkel illusztrált kémiai továbbképzés során ismertette meg őket. Az intézmény vezetősége mindent megtesz, hogy megteremtse a papirrestaurátor és a könyvtári könyvkötő képzés feltételeit. Kastaly Bea az NDK-ban működő hasonló szakiskola tevékenységét is tanulmányozta. Ennek tantervét és egyéb oktatási segédanyagait most fordítja. A Kulturális Minisztérium Közgyűteményi Főosztályával, az MRMK-val, a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolával, a Nyomdaipari Szakmunkásképzővel folytatott tárgyalásokon mindig hallatja szavát.

Annak érdekében, hogy legalább a Budapesten dolgozó papir- és könyvrestaurálással foglalkozók megismerjék egymást és tapasztalataikat kicserélhessék, megszervezte a restaurátorok találkozóját. Az első két összejövetelnek az OSZK restaurátor műhelye adott otthont.

Munkáját csendes szívóssággal végzi. Rokonszenves egyénisége, kedves modora vonzza az embereket. Baráti közösséggé tette az ifjúsági szervezetet is. Alig három évi intézményi KISZ-tagság után, többször egymást követően, titkárrá választották /1971-1975/. Tartalmas vita-délutánokat, idegen nyelvi tanfolyamokat rendeztek a fiatalok számára, az intézmény vezetésének támogatásával akkor kialakított és berendezett ifjúsági klubban. Még ma is emlegetik a jól sikerült országjáró turákat. Ennek hagyományaira épülnek a mostanában szervezett külföldi tanulmányi kirándulások, melyeknek egyik fő intézője-vezetője ma is ő. Tárnyilagos látásmódját, megbízhatóságát, korrektségét, segítőkész emberségét a szakszervezeti érdekképviselőknél érzékeljük nap mint nap. 1975-ben munkahelyi szakszervezeti bizottsági titkárrá választották. Éppen a legutóbbi OSZK Híradóban közölt elnöki beszámolóban értékelték az általa vezetett bizottság aktivitását.

1978-ban tagja lett a Magyar Szocialista Munkáspártnak.

ORBÁN EMŐKE

MUNKÁNKRÓL KÉRDÉSEINKRÓL

Harmincéves a színháztörténeti tár

A különgyűjtemények között a szervezeti önállóodás rendje szerint a színháztörténeti tár a legfiatalabb: alapítási éve 1949. Életre hívásával kettős cél valósult meg. A könyvtáron belül megoldódott az évtizedek óta szaporodó színházi jellegű dokumentumok gondozása, országos viszonylatban pedig megszületett az első színháztörténeti gyűjtemény, amit a szakma művelői és kedvelői már a múlt század nyolcvanas éveitől szorgalmaztak, élükön Rakodczay Pállal, a neves színész-rendezővel és lelkes színházi szervezővel. Részfeladatok ellátására - főként ha ezen csak a gyűjtést és megőrzést értjük - történetek már 1949 előtt is kísérletek /pl. a Nemzeti Színház muzeuma és könyvtára, a Vigszínház, Népszínház hasonló jellegű gyűjteménye/, de olyan intézmény, amely a feltárást is elvégzi a maga-gyűjtötte anyagban, s ezzel a kutatómunkát is megkönnyíti, a tár létrejötte előtt nem volt.

Ezt a tényt azért fontos hangsúlyoznunk, mert tudjuk, hogy színháztörténeti muzeumok, könyvtárak Európa-szerte keletkeztek, színházakon, közgyűjteményeken belül, vagy magángyűjtők szorgalma révén s mindenütt kísérő jelenségei és a kor színvonalán rendszerező fórumaivá is lettek a színjátszás fejlődésének. Hazánkban ez a folyamat is később indult meg, akárcsak színjátszásunk. Magángyűjtemények, egyedi színházi gyűjtemények előzték meg a tár megalakulását, mely abban a kritikus időszakban történt, amikor a második világháború utáni nagy társadalmi mozgás, átalakulás folytán könnyen gazdátlanná válhatott volna a sok értékes anyag.

S ezzel eljutottunk ahhoz a kérdéshez, hogy mi volt a tár életre hívásának közvetlen indítéka? Színházi anyag ugyanis az alapítás óta volt a könyvtárban, főként nyomtatott és kéziratos drámák, színlapok, egyleveles nyomtatványok, levelek, színészek visszaemlékezései stb. A gyűjtők és hagyatékozók között Jankovich Miklós, Horvát István, id. Szinnyei József nevével könyvtári munkánk során volt módunk megismerkedni. A színháztörténészek körében pedig Bayer József, Rakodczay Pál, Krecsányi Ignác neve és munkássága közzismert, nem is szólva a színészekről /Egressy Gábor, Déryné, Jászai Mari, Fánicsy Lajos stb./, akik révén közvetve vagy közvetlenül szaporodtak a színházi vonatkozású dokumentumok a kéziratárban, a kisnyomtatványtárban és a raktárban. A szervezeti változás közvetlen kiváltó oka az volt, hogy a második világháború után a könyvtár megkapta a Nemzeti Színház teljes gyűjtemé-

nyét, majd a színházak államosítása következtében a Vigszínház, több színházi egyesület /szakszervezet, nyugdíjintézet, ügynökség/, később pedig a pesti Népszínház, a budai és pesti német színház stb. könyvtárát. Így rohamosan megérett a helyzet arra, hogy a hatalmas mennyiségű anyag rendezése és feldolgozása külön gyűjtemény keretében kezdődhessék meg.

Gyűjtőkör és feldolgozó munka szempontjából - természetesen - kezdettől fogva a nemzeti könyvtár keretei szabták meg a tár munkáját: a hazai és a határokon túli magyar nyelvű és magyar vonatkozású színházi dokumentumok gyűjtését, feltárását, vagy ha más megoldás nincs, legalább adatszerű rögzítést. Ami a tár munkáját speciálissá teszi, tehát létjogosultságát alátámasztja, az a feldolgozás módja. Ennek az a lényege, hogy a külső, formai jegyek regisztrálásán túl a dokumentumok funkciójának kibontására, pontos meghatározására törekszik, - divatos terminológiával élve: az anyagban rejlő információs adathalmaz megközelítését igyekszik elősegíteni. E módszernek a színházi rendező- és sugópéldányoknál, a színlapoknál és a képes ábrázolatoknál /metszetek, fényképek, díszlet- és jelmeztervek/ van fontos szerepe és a könyvtári feldolgozástól némileg eltérő módja. Amíg egy szindarab nyomtatott könyvként jelenik meg, addig irodalom- és drámatörténeti nyersanyag. Azt, hogy ki írta, fordította, esetleg dolgozta át, bármilyen könyvtári cimleírás rögzíti. A bejegyzésekkel, huzásokkal, színháztechnikai jelzésekkel tarkított rendező-, vagy sugópéldány értelmezésénél kezdődik a színjátszás történetének nyomon követése. Ugyanez vonatkozik a színlapokra, képes ábrázolatokra is. A rendező, scenikai tervező, művészi közreműködő adatait a színlapok és képek ilyen szempontokra koncentráló cimleírásának kell feltárnia. A tár speciális anyagát voltaképpen ez a három dokumentumféle alkotja: színművek, képek, színlapok, munkája pedig ezeknek feldolgozásából áll. A járulékos anyagfelelőségekről és feladatokról e rövid összefoglalásban nem célunk beszámolni.

Az elmúlt harminc év mérlegét megvonva beszámolhatunk arról, hogy a kezdeti évek az anyag rendezésével, rövidre fogott cimleírásával teltek. A cél az volt, hogy mielőbb megnyiljék külön olvasótermünk s az anyag használható legyen. Ezután tértünk rá a szindarabok végleges - és a tapasztalatok alapján egyre mélyrehatóbb, részletesebb - cimleírására. A magyar nyelvű anyagnak most jutottunk a végéhez, az idegen nyelvű hátralék még 1-2 évet vesz igénybe. Közben, párhuzamosan, kidolgoztuk a fényképek cimleírásának módszerét, majd a díszlet- és jelmeztervekre kerítettünk sort. Ennek eredményeképpen ma már mintegy 20.000 mű cimleírása készült el a 100.000 egységet számláló képgyűjteményből. Most foglalkozunk a színlapok feldolgozási módszerének kialakításával. Itt is ugyanaz a szempontunk, mint az előzőekben: a könyvtári módszert összehangolni a színházi funkciót képviselő adatok feltárásával. Ebben a kategóriában 300.000 egységen felül van már a dokumentumok száma, ami magában véve biztosíték lehetne újabb egy-két évtized tennivalóira. A munka, természetesen, soha nem ilyen homogén, mert minden dokumentumféléből van évenként bőséges utánpótlás. A feltárt anyag pedig nemcsak a kutatóknak, hanem a tár munkatársainak is ad impulzust újabb és szebb feladatok megvalósítására.

BERCZELI KÁROLYNÉ

Három értékes szerzeményünkről

Amikor leültem a papir elé, hogy beszámoljak legújabb értékes szerzeményeinkről, s rendeztem gondolatban mindazt, amit róluk le akarok írni, megdöbbenett a sors vagy a véletlen különös játéka. Három igen ritka könyv, egy negyedéven belül, s mind a három a gondolat forradalmasító hatásának szimbóluma! Lehetne ugyan ellenvetést tenni, valahogy olyasféleképpen, hogy minden valamirevaló, értékes könyv a gondolat forradalmasító hatását biztosítja, de ha beszámolóm végére ért az olvasó, úgy vélem, megéri majd, miért emelkedik ki különösképpen ez a három mű a századok során megjelent művek sokaságából.

Az időrend fonalára füzve első, értékes gyarapodásunkból:

SERVETO, Miguel : Christianismi restitutio. 1553. Nürnberg 1790.¹

Miguel Serveto spanyol orvos és a reformáció kimagasló alakja ma - a "Csillag a máglyán" megjelenése után - már mindenki számára Servet Mihályként szinte személyes ismerős. A "Christianismi restitutio" volt utolsó műve, gondolatainak végső összefoglalása. Első ízben Vienne-ben jelent meg 1553-ban. Servet tisztában volt azzal, hogy milyen veszélyes gondolatokat bocsát útjára írásában és ezért különös gonddal kerestett rá nyomdászt. Végül a Vienne-i /Franciaország/ Balthazar Arnoullet és sógora Guillaume Guérout vállalkoztak a nyomtatásra. A könyvön nemcsak a szerző neve, s a nyomtatás helye /no meg persze a nyomdászok neve/ nem szerepelt, de maga a nyomdai munka is olyan titokban és körültekintéssel folyt, hogy minden kiszedett lap kéziratát azonnal megsemmisítették. A kötetek 1553 elején készültek el, s bálákba csomagolva Lyonba küldték azzal a szándékkal, hogy 5 bála kivételével valamennyit a Frankfurtban évente megrendezésre kerülő könyvvásárra juttatják el. A könyv tartalma azonban nyilvánosságra került, s Arnoullet-t letartóztatták az előállításban való részvétel gyanúja miatt. Arnoullet titokban a börtönből kijuttatott üzenete azonban még elérte a Frankfurtba szánt könyveket, s azokat azonnal megsemmisítették. Az 5 bálát pedig Lyonban elkobozták és Vienne-ben nyilvánosan - Servet képmásával együtt - elégették. A pusztulást csak néhány - bünjelként visszatartott - példány kerülte el; ezek közül ma három ismert: egy osonka az Edinburgh-i Egyetem könyvtárában, egy a párisi Bibliothèque Nationale-ban, s végül egy az Österreichische Nationalbibliothek tulajdonában. Ez az utóbbi Erdélyből került Bécsbe. Egy erdélyi unitárius nemes, Szentiványi Márkos Dániel a XVII. században adományozta a kolozsvári unitárius gyülekezetnek, amely viszont később a nagy könyvgyűjtőnek, Teleki Sámuelnek ajándékozta, hálából az irántuk tanúsított jótékonyágáért. Teleki Sámuel pedig, akinek könyvgyűjteményét ma a marosvásárhelyi Teleki-Tékában csodálhatjuk meg, a könyv ritka és becses voltát jól ismerve, azt /több mint valószínűleg, nem teljesen önként jutott erre a gondolatra/ az erdélyi útján hozzá is ellátogató II. Józsefnek ajándékozta, s hálából egy igen szép gyűrűt ka-

¹ Bővebbet: FULTON, J.F.: Michael Servetus humanistand martyr. New York 1953.

pott érte.

Magyar vonatkozása miatt érdemes még megemlíteni, hogy a "Christianismi restitutio" következő kiadása 1569-ben Gyulafehérvárott jelent meg, "De regno Christi..." címmel, Giorgio Blandrata átírásában. /A könyv British Library-beli példányának címlapjára egykori tulajdonosa rá is írta "Servetus castratus"./ Blandrata-nak tehát volt példánya az eredeti műből; vajjon mi lett vele?

De térjünk rá végre a mi szerzeményünkre! 1790-ben Christoph Gottlieb von Murr német polihisztor és bibliofil egy lapról-lapra szöveghű utánnomást adott ki olymódon, hogy az akkor már Bécsben lévő példányról betűhív másolatot készíttetett. A Nürnbergben készült utánnomásnak a szedése laponként 36 v. 37 soros, szemben az eredetivel, amelynél a ligaturák következtében 33 sorban fért ki ugyanaz a szöveg. A müncheni kiadásban természetesen a hibajegyzék is más.

Ez a viszonylag késői utánnomás is igen ritka ugyan, de az Országos Széchényi Könyvtár állományában már eddig is volt belőle példány. Valaki azonban - talán az eladó, hogy hihetővé tegye az 1553-as évszámot, a ezzel kelendőbbé saját tulajdonát - kivakarta belőle a kolfonban lévő parányi 1790-es évszámot. A most birtokunkba került másodpéldány ezzel szemben sértetlen.

Annai talán még érdeklődésre tarthat számot, hogy Servet ebben a műben nemcsak a reformációval, a gondolat szabadságával kapcsolatos tanait fejtette ki, hanem az ötödik könyvben a "De Trinitate Divina" tanával vitázva anatómiai példával érvel, és ez a passzus az orvostudomány történetében először nyomtatásban megjelent ismertetése a tüdő vérkeringésének.

Csak időrendben a második, de tudományos jelentőség /no meg anyagi érték/ szempontjából első helyre kívánczó szerzeményünk:

[DESCARTES, René]: Discours de la méthode pour bien conduire sa raison, chercher la vérité dans les sciences. Plus La dioptrique. Les météores. Et La géométrie, Qui sont des essais de cette Méthode. A Leyde, De l'Imprimerie de Jan Maire. 1637. 78. l. /Ez maga a Discours de la methode/; [2], 413 l. /A három természettudományos tanulmány./; [1] Aduertissement. /Ismertetés a mutató használatáról/; [34] l. /A mutatók és a privilégium./

Descartes "az újkori gondolkodás legfőbb eszméinek első formálója és hirdetője", ahogy a Pallas Lexikon kedves régimódisággal fogalmazza, 1596-ban született, tehát nem volt már éppen fiatal, mikor ez az első műve megjelent. /Volt egy korábbi műve, de azt, mivel Galileivel azonos uton járó gondolatokat fejtegetett benne, Galilei 1632-es elítéltetése után nem merte megjelentetni./

A "Discours", nemcsak "alapvető munka mind a filozófia, mind a tudományos módszertan területén, fontos optikai vonatkozású megállapításokkal; az analitikus /koordináta/ geometria születésének mérföldköve,"² hanem egyúttal Descartes filozófiai vallomása is, érzelmi fejlődésének története.

² HORBLITT, H.D.: One hundred books famous in science. New York 1964. 24. sz. tétel.

Descartes forradalmi gondolatai, a kételkedés szükségességének hirdetése állandó támadásokra, üldöztetésre adnak okot. Hollandiában telepszik le, Galilei példáján okulva óvatosan, névtelenül publikált művekkel jelentkezik, mégis mindenki támadja, műveit elégetik. Végül Krisztina svéd királynő udvarában talál menedéket, de csak igen rövidke időre: talán a zord svéd éghajlat hatására, megbetegszik és meghal 1650-ben.

Egyik első magyar követője nem kisebb egyéniség volt, mint Apáczai Csere János. Magyar vonatkozásaként még annyit - remélem, nem én voltam egyedül, aki ezt eddig nem tudta - Descartes járt Magyarországon is, a harmincéves háború idején, 1620-1621 táján, amikor katonaként szolgált Buquoy seregében, s őt ide is követte.

Az ismertetés végére tartogatom becses kőtetünk egy különleges, egyedi ismervét: modern kéz írásával annyi áll a szennylevélen: *Cet exemplaire a cela de remarquable, qu'il porte "Ex dono autoris" de la main de Descartes.*

A kötet előző tulajdonosa egészen kiváló bibliofil volt; nem tudjuk, tőle származik-e ez a kéziratos bejegyzés. Hitelét a legilletévesebb helyen, a Bibliothèque Nationale-ban próbáljuk majd ellenőrizni, de tekintettel arra, hogy a bejegyzést később megkísérelték eltüntetni /mint ez a Híradó címlapképén látható/, így nem biztos, hogy a francia kollégák állást tudnak majd foglalni.³

A megjelenés időrendjében harmadik értékes szerzeményünk írója nemcsak a gondolat forradalmának, de a forradalmi gondolat terjesztésének is jelentős képviselője. A művet magát ugyan nem égették meg, de szerzője, Martinovics Ignác életét áldozta a forradalmi eszmékért. Egyébként az NSZK-ból vásárolt kis kiadvány nem ismeretlen Martinovics-mű, mégis tudománytörténeti ritkaság: Physiologische Bemerkungen über den Menschen, St. Petersburg 1789.⁴

A kora természettudományos gondolkodását legmodernebb szinten képviselő munka az érzelmek, indulatok és hangulatok hatását vizsgálja az emberek testi életére, még az alvással és az álommal is foglalkozik ilyen vonatkozásban. Martinovicsnak e művéből két variáns ismert, az egyik anonim kiadás, míg a másikban a címlapon megnevezi magát a szerző. Feltehetőleg igen forradalmi-
nak /s kétségkívül nem paphoz illőnek/ érezhette fiziológiai észrevételeit, s talán ezért jelentette meg előbb a művet névtelenül, majd látva, hogy művével nem kavart kritikai vihart, új címlapot nyomtatott amelyben már vállalta a szerzőséget. Mindkét kiadás teljesen azonos szedés ugyanis, kivéve a címlapot és az előszót. Szentpétervár koholt nyomdahely, a művet valószínűleg Liposében nyomták, legalábbis mind Heinsius, mind Kayser ezt közli, bár nyomdászként vagy kiadóként más-más személyt neveznek meg. Mindhogy azonban ők vásári jegyzékekből és kereskedelmi katalógusokból dolgoztak, még a Lipose

³ Lapzártá előtt érkezett érdeklődő levelünkre a - sajnos - negatív válasz: az ex-dono nem Descartes kezétől származik; ha nem hamisítvány, akkor a megajándékozott bejegyzése.

⁴ Bővebben: Dr. CSILLAG István cikkében a Magyar Hírlap 1977. február 6-1 számában.

nyomdahelyet is fenntartással fogadhatjuk: lehet, hogy ott árulták bizományosok a könyvet, de másutt nyomták.

A most vásárolt példány a névtelen változat; az OSZK állományában eddig a szerzős variáns szerepelt csak, míg a most megvásároltból a budapesti Egyetemi Könyvtárnak volt egy példánya. Új szerzeményünknek a névtelensége nem teljes: az előszó végén, mintegy aláírásként szép gyöngybetűs egykorú irással szerepel a szerző, ily módon

Martinovicz, Prof. Phys. Leopoli.

Az azonosítás ügyében a kéziratár nálunk sokkal járatosabb szakembere is nyomozott: az aláírás azonosítása azonban nem járt sikerrel. Kiderült, hogy nem is olyan sok Martinovicz-aláírás hozzáférhető. A kéziratárban lévő levelezésen nem írta ki a vezetéknevét, a Magyar Jakobinusok Iratainak Benda Kálmán-féle kiadásában szerepel ugyan aláírás, de az a halálraitélt lelkiállapotának bélyegét viseli magán, végül a mindentudó Szinnyi által megadott névaláírás számunkra nem használható, mert gótbetűs, szemben a gótbetűkkel nyomott Physiologische Bemerkungen-ben szereplő latinbetűs irással. Mindent összevetve azonban, felettébb valószínűtlen, hogy valóban Martinovicz aláírása lenne: már csak azért is, mert egy Descartes és egy Martinovicz által szignált példány felmerülése három hónapon belül, tulságosan szép ahhoz, hogy valóság legyen.

Értékes új szerzeményeinknek az eszmei értékéről írtam, s nem a piai értékéről. Egyrészt, mert ezt éreztem fontosabbnak, másrészt, mert utóbbi igen relativ. A Martinovicz-kötet kevesebbe került, mint egy modern tudományos munka, hiszen anonim mű, s az előszó végén szereplő bejegyzés Magyarországon kívül nem sokat mond. A Descartes első kiadás csillagászati érték /számunkra legalábbis/, még akkor is, ha nem a szerző sk. bejegyzése szerepel benne, ha viszont a dedikáció tőle ered, úgy egyenesen megbecsülhetetlen. A Servet könyve, bár igen drága, de számunkra egyrészt a példány provenienciája emeli becsét, másrészt az a tény, hogy Servet szellemi öröksége Magyarországon nagyobb hatása volt, mint másutt.

WIX GYÖRGYNÉ

Nem mulasztottunk el valamit?

A tömegkommunikáció prófétájának - egyesek szerint sarlatánjának, Marshall McLuhannak a híres The medium is the message o. munkája a nyomda öröge folytán így került be az amerikai Cumulative Book Index havi kötetébe: The medium is the message. Így az eredeti cím "híradás" jelentésű szavából "masszirozás" lett, amit szójátékként a politikai élc fel is használt például Ford elnökkel

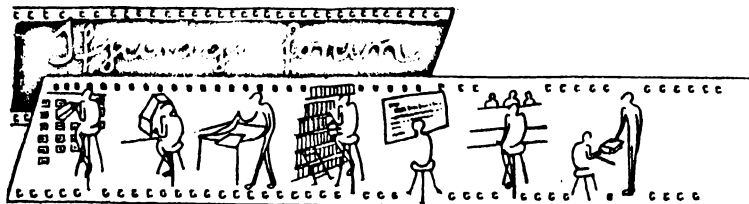
kapcsolatban. Sajtóértekezleteit "masszirozásnak" titulálták, ezt a szót az egy évtizede annyira felkapott "manipulálás" értelemben használva. Azóta a másodlagos bibliográfiák sorra így, tévesen közlik a címet, valahová így van betéplálva. A példa folytatható lenne: mi, könyvtárosok jól tudjuk, hogy egy bibliográfiába becsuszott téves adat milyen szívóssággal tartja magát, minden helyreigazítás ellenére is, évtizedeken, sőt évszázadokon keresztül.

Ez jutott eszünkbe, amikor A magyar néprajz klasszikusai sorozat minap megjelent kitűnő kötetét - Tessedik Sámuel és Berzeviczy Gergely a parasztok állapotáról Magyarországon - forgatgattuk és jegyzetanyagában a 434. lapon a következőket olvastuk: "Széchényi Ferenc ... könyv- és kéziratárával, képtár-, érem-, szobor-, térképgyűjteményével 1802-ben megalapítja a Nemzeti Múzeumot, amelynek önállóvá vált nemzeti könyvtárát róla nevezték el."

Anélkül, hogy a jeles könyv érdemeit csökkenteni akarnók, meg kell állapítanunk, hogy ez a jegyzet téves. Berlász Jenő éppen folyóiratunknak, az OSZK Híradónak hasábjain /1974. pp. 188-190./ közölte kutatási eredményeit, hogy az az alapító okmány, amelyben Széchényi Ferenc gyűjteményét a "drága haza" részére felajánlja, hol Bibliotheca Regia, hol Bibliotheca Regni vagy Bibliotheca Nationalis, de sohasem Museum néven emlegeti a tékát. /A felvilágosodás eszmekörében a könyvtár a tudás temploma; általános szokás volt fényét például szobrokkal, éremgyűjteménnyel emelni./ A Nemzeti Múzeummá való átszervezés gondolata csak évekkel az alapítás után merült fel József nádor buzgólkodása révén, mert - Berlász Jenő szavaival - "a nagyműveltségű fiatal főherceg kezdettől fogva élénk érdeklődéssel kísérte a téka kibontakozását, sőt úgy tűnt, hogy ambicionálja is annak felvirágoztatását". Ezért "ugy határozott, hogy a legközelebbi országgyűlés elé javaslatot kell terjeszteni a végből is, hogy a Széchényi Könyvtár Nemzeti Múzeummá bővítettessék ki ...". Berlász szerint lehetséges, hogy az ötlet már a könyvtár első igazgatójában, Miller Jakab Ferdinándban megfogant, hiszen "Széchényi gazdag éremgyűjteményt is ajándékozott a nemzetnek, s ez az adottság valósággal ösztönzött a könyvtárnak múzeummá való kibővítésére. De az is lehet, hogy a nádor saját elképzeléséről volt szó; ő ugyanis, mint Toscana szülőltje és neveltje, olyan széles körű múzeum-ismerettel rendelkezett, mint alighanem senki más az országban."

Az 1802-ben alapított Nemzeti Múzeum: szívós makaossággal élő tévedés, amelynek fenntartásában mi is ludasak vagyunk. Például két esztendeje, 1977-ben hallgatólagosan beletörődünk, hogy szerényke helyet kapjunk annál a díszes asztalnál, ahol az 1807-ben szervezett Nemzeti Múzeum ünnepelte 175 éves fennállását, az alapítás után 170 évvel. Valahogyan el kellene értnünk, hogy ezentul inkább ilyen jellegű jegyzetek jelenjenek meg: Széchényi Ferenc 1802-ben megalapította a Nemzeti Könyvtárat, amelyből öt év múlva, 1807-ben megszervezték a Nemzeti Múzeumot. Ma az 1802-ben alapított könyvtár újra önálló intézmény Országos Széchényi Könyvtár néven.

Legalább az épület bejáratí kapujánál ott állhatna illő betűkkel könyvtárunk neve...



Pályán az OSZK SK!

A cím a szakosztályra vonatkozó legörvendetesebb megállapítást tartalmazza. Ellenben, ha pályán van az OSZK SK labdarugó csapata, vizsgáljuk meg azt is, hogyan állta a sarat a VIII. kerületi Testnevelési- és Sportfelügyelőség kispályás kupatornáján!

Együttesünk a téli hónapokban kedvező feltételek mellett készülhetett az idényre. Tornatermi edzéseinket több érdeklődő látogatta - segítve ezzel játékosaink formábahozását -, ám a versenyeken nem kívántak szerepelni. Kissé hátrányos volt számunkra az is, hogy a verseny előtt kispályás edzés nem volt, a kínáló alkalmakkal nem tudtunk élni.

Az OSZK SK a Május 1. Ruhagyár, a KÖVIZIG, a MÁV Épületfenntartó, a Magyar Rádió és a Fővárosi Tanács csapatával együtt a B csoportba került. A küzdelmek során győzelmek, vereségek, remények és csüggedések váltogatták egymást. Legnagyobb győzelmünket a Május 1. Ruhagyár ellen /6:3/ értük el, míg a legfájóbb vereséget a - későbbi csoportgyőztes - Magyar Rádió mérte ránk.

Csapatunk - ha nehézségekkel küzdve is - minden mérkőzésre kiállt, és végeredményben a harmadik helyen végzett.

Ezzel a teljesítménnyel bizonyítottuk, hogy az OSZK SK él, olykor megcsillogtattuk oroszlánkörmeinket. Ennél többre ebben az évben ez a gárda nem volt képes. Ennek okai: kevés játékos állt rendelkezésünkre, az intézményünk-ből csupán két fiatal szerepelt a mérkőzéseken.

Mielőtt a soron lévő feladatokat vázolnánk, köszönetet mondunk a csapat színeiért lelkesen küzdő játékosoknak: BERTALAN GÁBOR, BERTALAN LÁSZLÓ, SÁROSSY ATTILA, TÓTH DEZSŐ, VIDA IMRE, WEHNER GÉZA.

Kívánatos volna, hogy a csapatban az intézmény dolgozói is játsszanak. Nem a versenyeredmények hajhászását tekintjük feladatunknak, hanem az egészséges életmód elhanyagolhatatlan elemét, a testkulturát szeretnénk eszközeinkkel segíteni. Reméljük, tervünk megvalósításában nem hagynak magunkra a társadalmi- és tömegszervezetek.

Várja a jelentkezőket

FREISINGER JENŐ
szakosztályvezető
134-000/269

TAJÉKOZÓDÁS

Bibliofil könyvkötő munkaközösség alakult

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete keretében működő könyv- és könyvtártörténeti bizottság sokirányú tevékenységet fejt ki. Az elmúlt 1978/79-i évadban számos előadás hangzott el a könyv- és könyvtártörténet tárgyköréből és a bizottság tagjai több helyszíni látogatáson vettek részt, többek között a volt pálos-könyvtárban, a Széchényi Könyvtár első otthonában. Emlékezetes rendezvény volt május 17-én a Tanácsköztársaság 60. évfordulója alkalmából rendezett emlékülés, amely a 60 év előtti eseményeket idézte fel az OSZK történetéből és mérleget vont az akkori és a mai könyvtárpolitika törekvései és eredményei között. Az emlékülést a bizottság közösen rendezte az OSZK tudományos és közművelődési bizottságával.

Az elmúlt években egyik legsikeresebb és széleskörűen látogatott előadás-sorozat volt a kötéstörténeti albizottság szervezésében a művészi könyvkötés történetét bemutató sorozat. Ennek befejeztével tovább kívántunk lépni: most már a gyakorlatba vinni át mindazt, amiről könyvkötők, restaurátorok, könyv- és kötéstörténettel foglalkozók az elmúlt időszakban oly gyümölcsöző párbeszédet folytattak. Így került sor a bizottságon belül a bibliofil könyvkötő munkaközösség megalakulására.

"A munkaközösség - hangzik a felhívás - abból a felismerésből kiindulva, hogy ma Magyarországon általában nem készítenek igényes, művészi kivitelű - a könyvkötőmesterség legértékesebb hagyományait felhasználó - egyedi kötéseket, sőt ezekre igény is alig mutatkozik, feladatának tekinti ezeknek a hagyományoknak felelevenítését, a ma már csak kevesekben élő mesterségbeli tudás szélesebb körben való elterjesztését.

Ezt a célt a munkaközösség a következő módon kívánja elérni. A napjainkban, vagy a közelmúltban kiadott ritka, elsőkiadású, ill. egyéb szempontok alapján bibliofil értékű könyveket a tartalommal összhangban lévő, igényes kiállítású és századunk követelményeinek megfelelő külsővel szeretnénk ellátni. E munkában a könyvkötőmesterség lassan feledésbe merülő sokoldalú technikai lehetőségeinek felelevenítésével kívánunk előrehaladni.

Hívjuk és várjuk mindazok jelentkezését, akik kedvet éreznek ehhez a munkához, el kívánják sajátítani a művészi könyvkötés technikáját s szeretnék egy-egy értékes könyvüket külsőleg is széppé, értékessé tenni.

Az Országos Széchényi Könyvtár biztosítja a bibliofil könyvkötő munkaközösség részére a műhelyt és a megfelelő technikai felszerelést, valamint az elméleti és gyakorlati támogatást. A munkaközösség tagjainak az igényeknek

megfelelő időközökben és időtartamban tartanánk a foglalkozásokat. /Helyszín: OSZK hírlapállományvédelmi osztály, Bp. V. Rosenberg hp. u. 6./ Munkánk eredményességét a későbbiekben kiállításokon kívánjuk felmérni és az érdeklődők elé tárni.

Szívesen várjuk mindazok jelentkezését, akik törekvéseinket magukénak érzik s munkánkban aktívan részt kívánnak venni."

A felhívásra jelentkezőkből két csoportot alakítottunk, az egyik csoportba kerültek azok, akik könyvkötői ismeretekkel még nem rendelkeznek, a másik csoportba a hivatásos könyvkötők, ill. restaurátorok. Az első csoport már el is kezdte foglalkozásait Kalocsai László és Horváth Pál vezetésével. Reméljük, hogy az őszi hónapokra az alapismereteket elsajátítva csatlakozhatnak a második csoporthoz, amelyik ekkor kezdi meg gyakorlati tevékenységét.

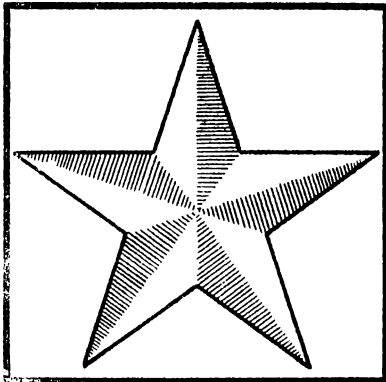
A bibliofil könyvkötő munkaközösség életre hívói és vezetői - Kastaly Beatrix, Kalocsai László, Horváth Pál - valamennyien az OSZK munkatársai, a hírlapállományvédelmi osztály vezetője, ill. tagjai. Mindez nem véletlen. Ezen az osztályon már évek óta olyan munkastilus uralkodik, ahol mindenki többet akar tenni a köz érdekében, mint ami a szorosán vett napi kötelessége. És erre mindnyájunknak fel kell figyelnünk. Amit most elkezdtek, egyszerre hagyomány-örzés, hagyomány-mentés, és igény a minőségre, a művészi szépre. Munkájukhoz megérdemelnék minden támogatást. Ez utóbbi nem is hiányzik: a Széchényi Könyvtár, pontosabban Óvári Sándor, a beruházási és könyvtári üzemi igazgatóság igazgatója tette lehetővé, hogy a gyakorlati foglalkozások az OSZK műhelyeiben, az itt található gépeken és eszközökön folyhassanak. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete nevében ezúton is szeretnénk ezért köszönetet mondani.

A munkaközösség 1979/80-as terveiben a gyakorlati foglalkozásokon kívül újabb előadások, műhely-látogatások szerepelnek. Ezek mindenki számára hozzáférhetőek - hívunk és várunk minden érdeklődőt.

SOMKUTI GABRIELLA



KÖNYVTÁRUNK É L E T É R Ö L



Az OSZK-MSZMP alapszervezetének vezetősége 1979. május 29.-én és június 14.-én kibővített ülésén megtárgyalta az OSZK ötéves /1976-1980/ kutatási-fejlesztési terve végrehajtásának menetét, a fejlesztési munkák időszerű kérdéseit, valamint az OSZK /és KMK/ integrált könyvfeldolgozási programjának állását. A téma előterjesztői dr. Havasi Zoltán és Ziroz Péter főigazgatóhelyettesek voltak.

A pártvezetőség az alábbi fontos határozatokat hozta:

1. A pártvezetőség hívja fel a Kulturális Minisztérium pártbizottságának figyelmét az intézmény kutatási és kiadványozási problémáira.
2. Javasolja, hogy Az OSZK Évkönyve közölje a dolgozók publikációinak jegyzékét.
3. A pártvezetőség javasolja az intézményvezetésnek, hogy a kétségtelenül akadályozó objektív nehézségek és szubjektív okok ellenére is folytassa - az OSZK korszerűsítési törekvéseinek egészébe ágyazva - az integrált könyvfeldolgozás programjának végrehajtását.
4. Javasolja, hogy az intézményvezetés - korábbi saját határozatát végrehajtva - vizsgálja meg az önálló fejlesztési csoport létrehozásának lehetőségeit.
5. A KMK minisztériumi vizsgálatának befejezése után - figyelembe véve ennek eredményeit is - meg kell határozni a KMK részvételét az OSZK fejlesztési programjában szereplő feladatok végrehajtásában és ki kell munkálni az együttműködés módozatait.
6. Az OSZK munkaszervezésének folyamatos korszerűsítésére, a feleslegesen párhuzamos munkák megszüntetésére, a vezetők adminisztrációs tevékenységének csökkentésére törekedve a pártvezetőség ajánlja a könyvtár belső szakmai ellenőrzési /felülvizsgálati/ rendszerének további erősítését.
7. A pártszervezet vezetősége javasolja, hogy a jelenlegi jutalmazási rendszer pár száz forintos különbségekkel operáló gyakorlatát - a munka hatékonyságának növelése érdekében - az intézményvezetés az erőteljesebb differenciálás irányába fejlessze tovább.

x

Az OSZK-MSZMP alapszervezete 1979. június 11-i taggyűlésén meghallgatta Fábry György gazdasági igazgató beszámolóját a gazdasági igazgatóság munkájáról, s

a gazdálkodással felmerülő problémákról. A taggyűlés a beszámolót tudomásul vette, s az elhangzott hozzászólásokat is figyelembe véve a következő határozatokat hozta:

1. A taggyűlés javasolja, hogy az állami vezetők a szakfeladatok ellátásában általában, egyes szolgáltatások teljesítésében pedig különösen fokozott mértékben törekedjenek a gazdaságos megoldásokra.
2. Az állami vezetés fordítson az eddiginél nagyobb gondot a szakfeladatokat végző szervezeti egységek és a gazdasági-pénzügyi munkát végző egységek közötti munkakapcsolatok javítására, az anyagi és szellemi erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodásra és a lehető legtakarékosabb eszközfelhasználásra. Ennek érdekében:
 - a. azokat a költségvetési tételeket, amelyek főosztályokra /igazgatóságokra/ illetve osztályokra bonthatók, összegszerűen megnevezve szét kell osztani az egységek között. A rendelkezésre álló összeget közölni kell a felelős vezetővel /pl. osztályvezető/, hogy az a rendelkezésére bocsátott kereten belül gazdálkodva hajthassa végre az intézetvezetés által jóváhagyott munkatervét;
 - b. a tervezési rendszert legalább részben meg kell változtatni, s azokat a munkafeladatokat, amelyeknek költségvetési fedezete a főosztályok /osztályok/ között felosztható még az intézeti költségvetés elkészítése előtt meg kell tervezni, s a költségvetési tervet ezek figyelembevételével kell összeállítani;
 - c. egyszerűsíteni kell a beszerzési és javítási igénylésekkel kapcsolatos adminisztrációs munkákat, főként az olyan javítási munkákra vonatkozóan, amelyeket a gazdasági igazgatóság a könyvtár alkalmazásában álló szakemberekkel végeztet el;
 - d. gondoskodni kell egy olyan pénzügyi-gazdálkodási utmutató összeállításáról, amely megfelelő segítséget nyújt a szakfeladatokat végzőknek pénzügyi-gazdálkodási feladataik ellátásához és az előírásoknak megfelelő egységes adminisztráláshoz;
 - e. a taggyűlés felhívja a gazdasági igazgatóság vezetőinek figyelmét a szolgáltatások térítésének egyszerűsítésére. Ez nemcsak azért fontos, hogy az olvasókat megkíméljük a bürokratikus eljárástól, hanem azért is, mert az adminisztrálás gyakran többbe kerül, mint a szolgáltatásért járó térítés összege.
3. A taggyűlés ismételten felhívja az állami vezetés figyelmét a könyvtár vagyona /főként az állomány/ gondos kezelésének, biztonságos őrzésének, megóvásának fontosságára, s arra, hogy gondoskodjanak a társadalmi tulajdon védelméről szóló korábbi határozatok mielőbbi teljes mértékű végrehajtásáról.
4. A munkaerővel való ésszerű gazdálkodás egyik feltétele a megfelelő munkakörülmények megteremtése. Az állami vezetés kövessen el mindent azért, hogy a Várba való felköltözés időpontjától függetlenül a helyenként rendkívül rossz munkakörülmények a lehetőségeken belül, de mielőbb javuljanak.

A pártvezetőség határozatának megfelelően az alábbiakban közöljük a kibővített vezetőségi ülés elé terjesztett dokumentumok szövegét.

Az OSZK /KMK/ integrált könyvfeldolgozási tevékenysége
létrehozásának programja

Megtárgyalta és elfogadta az 1978 július 17-én tartott kibővített főosztályvezetői értekezlet által létrehozott bizottság 1978 augusztus 3-i ülése /jelen voltak: Farkas Ágnes, Ferenczy Endréné, Fügedi Péterné, Gerő Zsoltné, Mohor Jenő, Óvári Sándor, Zircz Péter/.

I. Helyzetkép

Különböző körülmények miatt jelenleg az OSZK-ban /ideértve ezuttal a KMK-t is/ a kötelező példányos könyvek feldolgozása négy helyen, négy munkafolyamattal és négyféle módszerrel történik /1. az OSZK saját - könyvtári célú - feldolgozó munkája, 2. az MNB számára, 3. az "Új Könyvek" és 4. a KMK szakkönyvtára számára végzett feldolgozás/. E feldolgozó tevékenység keretében könyvtári célra a leírások a régi szabványnak megfelelően, de egyszerűsített formában, az MNB számára pedig az új, ISBD alapú magyar szabványnak megfelelően történnek.

Ez a helyzet

- munkaszervezési szempontból tarthatatlan,
- költségtöbblettel jár,
- az egységes feldolgozási módszer hiánya akadályozza az MNB gépesítéssel megkezdett korszerűsítési munkálatok kiterjesztését.

Mint ahogy az új magyar szabvány /MSZ 3424/1/1980/ január 1-től kötelező hatályúvá válik, a megoldást az új szabvány előírásainak megfelelő, egységes címleírási rendszer és egységes elvű szakozás kialakításában és bevezetésében kell keresni, amelynek alapjai az MNB keretei között részben kidolgozásra kerültek. Az új leírási rendszer könyvtári meghonosítása azonban eldöntendővé teszi az OSZK meglévő katalógusainak továbbépíthetősége az új leírási rendszerű cédulákkal kétségessé válik.

Súlyosbitja a helyzetet, de ugyanakkor mielőbbi döntéseket igényel az a körülmény, hogy a jelenlegi OSZK katalógusok továbbépítése 1980-on túl helyhiány miatt aligha folytatható.

Hasonló jellegű nehézségekkel kell számolnunk az Új Könyvek vonatkozásában, mert bár az Új Könyvek füzeteiben szereplő címleírások rendszerének a megváltoztatása látszik viszonylag legkönnyebbnek /jóllehet nem kis szervezési nehézségekkel jár ennek előkészítése sem/, az Új Könyvek-hez kapcsolódó országos katalóguscédula-ellátás címleírási rendszerének megváltoztatása országos léptékben veti fel a Könyvért-cédulákat igénybe vevő könyvtárak katalógusai továbbépíthetőségének problémáját.

Analóg gonddal kell számolnunk a KMK szakkönyvtár katalógusának esetében, bár - kisebb állományú könyvtárról lévén szó - ez talán könnyebben áthidalható.

II. Feladatok

1. Célok:

- a. El kell érni, hogy a kötelezpéldányos könyvek feldolgozása az OSZK-ban és a KMK-ban valamennyi célra egységes és korszerű módszerrel /a MSZ 3424/1/1980. előírásainak megfelelően/ történjen.
- b. A hivatkozott szabvány kötelező voltára, az OSZK katalógusok egységes továbbépítésére való tekintettel ugyanez valósítandó meg a modern külföldi könyvek feldolgozásánál is.

Határidő: az a. és b. pontban foglaltak bevezetésére:

1980. január 1.

- c. Meg kell vizsgálni, hogy az Új Könyvek füzeteiben át kell-e térni az új szabványnak megfelelő leírások alkalmazására, vagy elegendő-e egy /szintén az új szabványhoz alkalmazkodó/ előzetes adatminimum-kiadás. Ezzel összefüggésben az MNB rekordok tartalmát ki kell bővíteni az Új Könyvek tételszámával /elsősorban a cédulaellátás miatt/.
- d. Meg kell vizsgálni, hogy a KMK szakkönyvtárának katalógusa tovább-építhető-e az új típusú leírásokat tartalmazó cédulákkal vagy le kell-e zárni és ujat nyitni. A döntéstől függő módon át kell térni az OSZK-cédulák használatára. Új katalógus indulása esetén meg kell vizsgálni, hogy a KMK szakkönyvtár állománya szerepeljen-e az OSZK katalógusaiban illetve az OSZK könyvtártudományi állománya a KMK katalógusaiban.

Felelős: KMK, OSZK I. főosztály

Határidő: 1978. dec. 31.

- e. A komplex gépesítés várható bevezetésére való tekintettel el kell végezni a könyvfeldolgozás gépesítéséhez szükséges számítástechnikai előkészületeket.

Határidő: az anyagi lehetőségektől függően

- f. Az OSZK-ban meg kell vizsgálni a kötelezpéldányos könyvek nyilvántartásával, belső elosztásával és feldolgozásával kapcsolatos folyamatokat és a munkákat racionalizálni kell. A racionalizálást az egyes részlegek együttműködésének megjavítására, a nélkülözhető nyilvántartások kiküszöbölésére kell koncentrálni.

Határidő: 1978. dec. 31.

- g. Javaslatként az intézetvezetésnek esetleges /a jelenlegi helyiség-viszonyok között is végrehajtható/ szervezeti változtatásokra.

Határidő: 1980. június 30.

2. Konkrét tennivalók:

Könyvtári-szakmai teendők

- a. az I. és a III. főosztályon meg kell valósítani a dokumentumtípusok egységes minősítését.

Felelős: I. főosztály: Karakas Péterné

III. főosztály: Juhász Lászlóné

Határidő: 1979. július 1.

- b. az I. és III. főosztályon meg kell valósítani a feldolgozási szintek egységes minősítését, illetve definiálni kell az OSZK katalógusok és az MNB füzetek eltérő igényeit.

Felelős:

Határidő: mint fent

- c. meg kell határozni a katalóguscédulák szükséges adatmennyiségének összetételét és az adatok közlés módját.

Felelős: I. főosztály: Kovács Ilona, közreműködik

III. főosztály: Fügedi Péterné

Határidő: 1979. július 1.

- d. be kell vezetni a transliterációs szabványokat, illetve a KGST, valamint ISO szabványokkal le nem fedett területekre meg kell adni a használandó átírási módot.

Javaslat: A szükséges ISO szabványok fordítását és a kiegészítő átírási táblázatokat a KMK adja ki.

Felelős: I. főosztály, közreműködik KMK, III. főosztály

Határidő: 1979. július 1., illetve a szabványok elkészülésétől függően

- e. be kell vezetni a címfej-szabványt.

Felelős: I. főosztály: Kovács Ilona

- f. be kell vezetni a betűrendbe sorolási szabványt.

Felelős: Komjáthy Miklósné, Sipos Márta, közreműködik

I. főosztály

- g. fenti szabványok kidolgozási ütemének figyelembe vételével meg kell kezdeni alkalmazásuk házi szabályainak kidolgozását.

Felelős: d. - f. szerintiek

Határidő: az e.- g. pontokra értelemszerűen a szabványok kidolgozásától, illetve jóváhagyásától függ.

- h. ki kell dolgozni az integrált feldolgozási rendszer igényeinek megfelelő szakozási gyakorlatot/gyakorlatokat.

Felelős: I. főosztály: Kiszely Olivér

III. főosztály: Zöldi Péter

Határidő: 1979. november 1.

- i. ki kell dolgozni, hogy az MNB, illetve a Magyar könyvészet tételeinél a könyvek raktári jelzetei is kiírásra kerüljenek.

Felelős: I. főosztály: Benoe Dénesné

III. főosztály: Sipos Márta

Határidő: 1978. december 31.

Szervezési előkészületek:

- j. a könyvtár új feldolgozási munkamenetének megszervezése és modellálása

Felelős: I. főosztály, közreműködik: III. főosztály:

Szűcs Jenőné, KMK

Határidő: 1979. december 1., illetve folyamatos

k. technikai problémák megoldása: könyvek tárolása, szállítása stb.

Felelős: I. főosztály, közreműködik: gazdasági igazgatóság

Határidő: folyamatos

Számítástechnikai teendők:

l. ki kell dolgozni a "speciális" könyvtári rekordok strukturáját, illetve a javítás, törlés, kiegészítés gépi megoldását.

m. ki kell dolgozni a speciális és az MNB rekordok gépi összekapcsolásának módját és kiíratását, illetve az MNB rekord javításának hatását a teljes munkamenetben.

n. ki kell dolgozni az OSZK katalógusok igényeinek megfelelő cédula outputját /karakterszám, folytatólagos cédula stb./

Felelős: Bence Dénesné, közreműködik Sipos Márta

/együttműködve az SZKI-val, SZÁMTI-val és az

I. főosztállyal/.

Határidő: 1979. július 1.

III. Döntési igény

Intézetvezetői döntést igényel az OSZK katalógusainak további sorsa. A döntést két lépésben kell előkészíteni:

a. a szabvány hatálya minden könyvtárra kiterjed, ezért az OSZK-n kívül más nagykönyvtárakat is közvetlenül érint. A nagykönyvtárak egységes állásfoglalásának előkészítése érdekében fel kell kérni a KM könyvtárügyi osztályát, hogy még 1978 folyamán szakértői csoporttal vizsgálta meg a kérdést;

b. az a. pontban leírt munkálatok eredményét is figyelembe véve vezetői tanácsi előterjesztést kell készíteni az OSZK katalógusainak 1980 utáni továbbfejlesztésére, kitekintve a katalógusok tartalmi kérdéseire is.

Felelős: Ferenczy Endréné

Határidő: 1979.

IV. Munkamódszer

a. a jelen kerettervet - mely a teljes integrált feldolgozási rendszer kiépítésének csak egy részét tartalmazza - szükség szerint további részfeladatokra kell bontani;

b. az egyes feladatok végrehajtását az illetékes főosztályvezetők által kijelölt munkatársakból /érintett részlegenként egy-két fő/ álló munkacsoportokra kell bízni;

c. biztosítani kell, hogy a több főosztályt illetve több osztályt érintő feladatot végrehajtó csoportban valamennyi részleg megfelelő munkatársával /munkatársaival/ képviselve legyen;

d. a feladat végrehajtásáról a főosztályvezetői értekezlet által megbízott bizottság előtt kell beszámolni. A bizottság havonta rendszeresen ülészik és megfelelő határozatokat hoz.

Ennek érdekében:

- a részfeladatok megoldása alternatív javaslatokban, sőt

- többféle, eltérő vélemények formájában is elképzelhető.

V. Képzés

Tekintettel arra, hogy az integrált feldolgozási rendszer új szabványok, szabályzatok alapján működik, létrehozásának elengedhetetlen előfeltétele az érintett dolgozók továbbképzése, illetve átképzése. Ennek érdekében tanfolyamokat kell szervezni az új szabványok kidolgozásának megfelelő útemben. Első feladat: ISBD/M/ tanfolyam megszervezése.

Felelős: Németh Mária

Határidő: 1979. II. félév

VI. A párt- és társadalmi szervek közreműködése

A fentiekben vázolt nagyszabású munka nem képzelhető el a pártcsoportok, szakszervezeti alapszervezetek és a KISZ együttműködése nélkül. Szükség van erre a dolgozók megfelelő felvilágosítása, orientálása, sőt - a pártcsoportok esetében - ellenőrzése érdekében is. Célszerű lenne, ha mindhárom társadalmi szervezet a fentiekkel összefüggő teendőket megfelelő szintű egységeinek munkatervébe iktatná.

Budapest, 1978. augusztus 3.

ZIRCZ PÉTER sk.
főigazgatóhelyettes

Az integrált könyvfeldolgozási program végrehajtásának eddigyi eseményei

1978. július 17-én kibővített főosztályvezetői értekezlet tárgyalta az OSZK gépesítésének helyzete és jövőbeni koncepciója című SZÁMTI-jelentésről, és létrehívta az OSZK /KMK/ integrált könyvfeldolgozási tevékenységét előkészítő bizottságot. /A bizottság tagjai: Ferenczy Endréné, Fügei Péterné, Havasi Zoltán, Mohor Jenő, Óvári Sándor, Zircz Péter, a KMK részéről Gerő Zsoltné, a pártszervezet részéről Ónódy Miklós - az 1978. nov. 13-i taggyűlés óta -, a KISZ szervezetet egy alkalommal Farkas Ágnes képviselte./

A bizottság első ülésére /1978. aug. 3./ Zircz Péter készített írásos anyagot: az integrált könyvfeldolgozási tevékenység létrehozásának programját. Ezt a bizottság módosításokkal elfogadta, azóta gyakorlatilag e program alapján folyik az előkészítő munka.

A konkrét tevékenység a bizottság 1978. okt. 2-i ülésével indult meg. Ekkor határozott úgy a bizottság, hogy "az I. főosztályon a könyvfeldolgozással kapcsolatos nyilvántartások racionalizálására, a Wix Györgyné vezetésével megalakult bizottság munkája kapcsolódjon be az integrált könyvfeldolgozási tevékenység létrehozásának programjába /különös tekintettel a program 1./f és 2./j-k pontjaira/; a III. főosztály részéről Szűcs Jenőné legyen a téma felelőse" [az idézet a fenti ülésről készült, okt. 10-i keltű emlékeztetőből].

Ezen az ülésen egészítette ki a bizottság a program 2./n pontját a szükséges cédulamennyiség előállítási módjának vizsgálatával, felelősül Óvári Sándort, Kovács Ilonát és Sipos Mártát jelölve ki.

Ezekkel a bővítésekkel alakult ki a program 14 olyan résztémája, ahol felelős van megjelölve /figyelman kívül hagyva a program 2./d-g pontjait, amelyek szabványosítási kérdésekkel foglalkoznak/. A 14 téma mindegyikében érdekelt az I. főosztály, 11 témában a III. főosztály, 2 témában a KMK, továbbá egy-egy témában érdekelt a gazdasági, illetve a beruházási és könyvtári üzemi igazgatóság is. Két téma esetében a személy szerinti felelős nincs kijelölve. A személy szerint kijelölt rész-felelősök száma az I. főosztályról 6, a III. főosztályról 5 fő /Mohor Jenőt nem számítva/. A felelősként kijelölt munkatársak leterhelése a következő: Sipos Márta 5, Bence Dénesné 4, Kovács Ilona, Karakas Péterné, Juhász Lászlóné, Szücs Jenőné 2-2, Ferenczy Endréné, Fügedi Péterné, Wix Györgyné, Kiszely Olivér, Zöldi Péter 1-1 témánál szerepel felelősként.

Konkrét eredményről első ízben a bizottság 1978. október 16-i ülésén lehetett szó: Juhász Lászlóné /Karakas Péterné távollétében/ számolt be a program 2./a-b pontjaival kapcsolatos munkálatok megindulásáról. /Határozat: az anyaggyűjtést 1979. május 1. határidővel kell lezárni./

1978. november 13-i ülésén a bizottság először Fügedi Péterné beszámolóját hallgatta meg a programban nem szereplő, de ide tartozó központi céduellaellátással kapcsolatos munkabizottság tevékenységének eredményéről /a közművelődési könyvtári cédulák adattartalmáról/, és először kapott tényleges munkán alapuló konkrét írásos vitaanyagot /a program 2./1 pontjához, Bencéné Szőlősy Éva és Sipos Márta munkáját/, melynek alapján döntéseket hozhatott.

1979. január 29-én Wix Györgyné számolt be a nyilvántartások racionalizálására alakult és az integrált könyvfeldolgozási programba beillesztett albizottság munkájáról: eddig az érintett nyilvántartások feltérképezése történt meg. A szakozási kérdések eldöntéséhez szükséges konkrét közös munka az ülés határozatai alapján, márciusban indul meg, annak vizsgálatával, hogy a könyvtári célra készült szakozások hogyan adaptálhatók az MNB szakrendjébe.

A bizottság több ülésén foglalkozott az Új Könyvek továbbfejlesztése a könyvkereskedelmi forgalomba nem kerülő kiadványok irányában című témával, ezt, mint járulékos és az integrált feldolgozás programjába nem illeszkedő kérdést, itt csak érintjük. Lényeges eredményként kell azonban megemlíteni, hogy a KMK és a III. főosztály között megegyezés jött létre az Új Könyvek és az MNB Szerkesztőség közötti együttműködés tárgyában, a párhuzamos feldolgozás részleges kiküszöbölése érdekében /1979. dec. 1-i hatállyal/.

Budapest, 1979. március 19.

